

Vanajuudas kimbutab teekäijät

Meil ol'l üt's lehm müüä? Ja sis nii nigu pümmekesege tul'l viiä tedä taha? `keskustõ vai kerigu`mõisadõ vai sääl ol'l..., säält sõs `pañti `autu pääle. Eevige sis mi `lätsi tuud `lihmä `viimä. Ja mul is olõ^m mingagi tuud `lihmä, is saa üttegi `vitsa `võetuss, tuu lihm is taha `õidõgõ minnä ja ma lätsi säält et ma murra üte pedäjeossa. Ja nika `essü Eevist äräki. Ja Eevi lätt õks mineme, ma hõigu: «Eevi, Eevi!» Eevi ei `kaeki minnu enämb takka, ja ma `jäie Eevist maha? Ja Eevi lätt õks kerigu`mõisadõ, ruttass sinna^l `Jehmäge, et sääl pandass `autul(e) lihm pääle ja piat kelläaoss sääl olõmõ.

Noh hää külh. Naka ma sis siist `mõtsa `müüdä mineme, et ma^k ka^{ks} lähä sinna? kerigu`mõisa... vai sinnappoolõ õks kerigu poolõ, noh. No jah, et sinnappoolõ õks, sääl om meil `keskuss kah, sääl kerigu kottal pia, siihnpuul kerikut veid'ikese.

Ja lähä ma^k ka^{ks}, et ma lää rutatõn, armõdu rutatõn sinnappoolõ. Saa ütele kottalõ, kai nii, noh see küll ei olõ^t tuu kerigu`mõisa poolõ minek', no koess ma^s sis lähä noh. Lähä päle, lähä pale, lähä päle ja. Saa äk'ki üte..., ütte lood'sikut näet ii pääl. Ja `ütte et, no olõ^s ma iiveeren, taa^m Käärmañi Paul'i lood'sik. Ja üt's samm ol'l viil panda?, sis olõss sääl ollu `Valgõmäel tuun `korgõn perven sisen. Ja sis haari puust kiñni?. Ma `üt'li et, kae siin no omma^k küll^v vana^l `juuda? kiä `tahtõvõ vedäde?. Ja sis haari tuust puust kiñni?, ja pei, pei, armõdu `nilbõ ka ol'l, sääräne ek'äne ol'l ja^p puul' lumminõ. Ja sis haari tuust puust kiñni ja `üt'li, et ma^k küll enämb edesi ei lää, et taa^m, taa^m `Käärmañi Paul'i lood'sik tanh ii pääl ja, no olõ ma `õkva ii veeren. Kost ma^s sis no ii `viirde õmõtõ `saie. Ja ma taha õks sinnappoolõ minnä, välläpoolõ õks, nii tahappoolõ suurõtii poolõ, aga `muudku õks väe`kaupa siiä ii poolõ noh. No mis asi taa piat olõmõ.

Saiisi sääl üte tük'ü `aigu ja `mõt'li et, no? mis sis no^p piat `saama, no läät õks ekkõ `sisse. Ja sis es^m `mõt'li ka et, no üldäss et vana^k kurad'i `lⁿ no. No vana^k kurad'i õmõtõ, no kis minnu kisk siiä? ii `viirde, kona ma^t taha ütte `muudu sinnappoolõ õks minnä?, suurõtii poolõ, `mõt'lõ, et ma olõ no suurõtii pääl. Jah. Ja no sis `naksi tulõmõ säält. Ja sis `naksi tulõmõ ja sis sai peräkõrd..., no sis sai sinna^s suurõtii pääle. Sis tul'l Eevi jo mullõ `vasta, sääl poolõn^t tiihn sääl, sääl, pia

kerigu ko..., sellepuul kerikut, siin õigõk kauõn. Timä ollõv tulluk`kaemõ, kos ma ollõv jäänü?, et kuiss ma ollõv äräk`kaonu?. Jah, no sis `saie Eevi mu`kätte, sis `naksi ma umma kodu poolõ tulõmõ ja Eevi lät`s sis lehmäge `Valka. Ja nii sis ma `rohkõmb ei`tiia?.

Aga ega`ks üt`s `ütless, kiä tanh `Valgõmäe puul iks käü et, vägevüsi tahetav ekkõ `sisse viia?. Üldäss et, säääl ollõv vanast kerik ollu?, et kerik ollõv sinna? vii`põhja `vaonu?. Muud medägi ma`i tiia aga, vä`gevü`si tahet`i minnu sinna ii`viirde vetä?. Ja`k`kona ma `mõtlõ, ma `mõtlõ ütte `muudu et ma`pia õmõtõ `saama suurõtii pääle. Ja näet. Ja ku tuud lood`sikut säääl ii pääl is ollu?, tuu ol`l üte poiisi lood`sik. Ja`ku ma tuud is nännü?, sis ma oss õks edesi lännü? ii`poolõ. Ja tuu sai mul nigu`sil`mä. Tu lood`sik `paistu enne, enne tuud jala `pandmist. Ja sis võt`i ma tuust puust kiñni?, sis `jäie mul ekkõ minemelde. Kae nii ol`l asi. Muud ma`i tiia`Valgõmäest medägi sel`läte?.

Ma olõ vannajuudast ka unõn nännü?. Naa üt`skõrd mukka `hirmsadõ tõrõl`i?, ma`i`tiia`mis pahanduss meil ol`l. Ja lät`si sinna`kõlgussõdõ ja `lamssi sinna üt`sinde `nulka magamõ. Ja kae, ku üt`s tulõ, sinna`läve`pääle, ja nuu (h)obõsõ kabja? alh. Must sääntse`sarvõ`pään, obõsõ kabja alh ja. Ja sis njau`g, njau`g, armõtudõ njau`g. N`ääu, õks`nääu! jälle`k`kibõnõkõsõ ao peräst. Ja vahiss säääl, aga mu manu is tulõ?, is tulõ?. Ma? unõn `näie noh, sis is tiia`n`nigu nii pel`läde ka kogu`ni. Ku üless (h)eräsi sis lät`s kül`n`nigu irmutulõ.

Lindistanud Hella Keem 1973 Kalli külas. – EMH 2160.